

KREATIV

BØRN, DETTA
NIÐURÍMILLUM

– FÓLKASKÚLIN ER Í STÓRAN MUN **BERT** TIL **TEY**, IÐ YNSKJA EINA **BÓKLIGA** YRKISLEIÐ. **TRUPULLEIKIN** VIÐ HESUM ER **MILLUM** ANNAÐ, AT TÆR **KREATIVU** OG **HANDALIGU** LÆRUGREINARNAR VERA **FRÁVALDAR**, OG BØRN VIÐ **ÁHUGA** FYRI HESUM DETTA **NIÐURÍMILLUM**, HELDUR **GUNVØR BALLE**, TINGKVINNA FYRI **TJÓÐVELDI**

FÓLKASKÚLIN

Ann Kristina Svabo Simonsen
annkristina@socialurin.fo

Útbúgva vit fólk til landið ella av landinum?

Tað er hesin spurningurin, ið Gunvør Balle heldur, at føroyska samfelagið má taka støðu til.

Fyrisitingin av skúlaverkinum varð yvirtikin í 1979, men kortini hava vit ikki ein føroyskan skúla. Ístaðin fyri at byrja frá grundini og byggja eina skúla-

skipan, ið passar til føroysk viðurskifti, so hava vit støðugt kopiera danskar skipanir, sum føroyskir skúlamynduleikar bara hava pyntað uppá øll árini síðan, heldur Gunvør Balle.

Og tað er sambært tingkvinnuni ikki nøktandi. Hon heldur, at tað er øgiliga nógv, ið týðir á, at tað eru nógvir tættir í skúlaskipanini, ið krevja stórar broytingar.

– Vit mangla at taka tað grundleggjandi kjakið um, hvat vit halda, at ein føroyskur fólkaskúli skal menna og menta børnini til, sigur Gunvør Balle.

Hon heldur hetta botnar í, at vit ongantið eru farin undir at gera tær grundleggjandi broytingar, ið eru neyðugar, so at tann føroyski fólkaskúlin passar til tað føroyska samfelagið.

Tí er tíðin komin til, at vit mugu fara undir at byggja ein veruligan føroyskan skúla upp frá grundini, har vit sjálvi orða grundleggjandi innihald og virði.

Ull og fiskivinna

Høvuðstrupulleikin við at vit hava kopierað og tillagað donsku skipanina er, at fólkaskúlin bert er til tey, ið

ynskja eina bókliga yrkisleið. Hetta er nakað, ið vit mugu tora at gera upp við, heldur Gunvør. Trupulleikin við hesum er ikki bert tann, at vit í stóran mun útbúgva fólk til eitt annað samfelag enn okkara egna, men eisini at tað ikki verður tikið atlit til tey børnini, ið ikki eru bóklig.

– Samfelagið spyr eftir fólki við øllum útbúgvingum og ikki bert bókligum útbúgvingum, og tí haldi eg at vit mugu leggja dent á hetta longu í fólkaskúlanum, sigur Gunvør Balle.

Tingkvinnan heldur, at kroppsligar

Áhaldandi tørvur á at dagføra fólkaskúlan

– Lærarnar eru øgiliga dugnaligir at inndraga føroysk viðurskifti í undirvísingina, men vit kunnu altíð gera tað betur, sigur Bjørn Kalsø, landsstýrismaður

– Samfelagið broytist alla tíðina, og tí er neyðugt áhaldandi at dagføra fólkaskúlan, soleiðis at hann er hósandi til nútíðar samfelagið. Í tí liggur eisini at skúlin skal vera føroyskur á tann hátt, at næmingarnir skulu læra um týðandi føroysk viðurskifti, samstundis sum heimurin uttanum okkum eisini hoyrir við í undirvísingina, sigur Bjørn Kalsø, landsstýrismaður.

Login viðvíkjandi skúla-fyrisitingin er ikki dagførd síðani 1997, og av tí at samfelagið altíð broytist, kundi tað væl verið neyðugt at dagført lógina, sigur Bjørn Kalsø. Hann sigur, at tað sum Mentamálaráðið arbeiður við nú er at broyta skúlabygnaðin, so at skúlarnir verða skipaðir í økir og m.a. fáa ábyrgd av rakstrarkendum

uppgávum, sum nú liggja í ráðnum. er ætlanin at fara undir eina meira víðfevnda gjøgnumgongd av fólkaskulalógini.

– Um vit fara undir at dagføra lógina, so haldi eg tað verða umráðandi, at vit hava eina breiða politiska semju, so allir flokkanir fáa sett síni fingramerki á, sigur Bjørn Kalsø.

Føroyskt viðurskifti týðandi

Mentamálaráðharrin sigur, at skúlin í dag leggur dent á, at næmingarnar kenna til bæði føroysk og alheims viðurskifti. Hóast hetta heldur hann, at tey føroysku viðurskiftini kundi verið inndrigin nógv meira í teimum kreativu lærugreinunum.

– Eg haldi at lærarnar eru øgiliga

dugnaligir at inndraga føroysk viðurskifti í undirvísingina, men vit kunnu altíð gera tað betur, og tað er heldur ikki óhugsandi, at lærugreinasamansetingin kundi verið øðrvísi, sigur Bjørn Kalsø.

Hann heldur tó at tað er nógv føroyskt tilfar gjørt til flestu lærugreinarnar, og tað verður støðugt arbeitt við at framleiða meira. Eisini verður nógv gjørt við at fáa fólk inn á skúlarnar at greiða frá føroyskum viðurskiftum, og næmingarnar nema sær eisini kunnleika við millum annað at vitja stovnar og virkir.

Einstaki næmingurin

Mentamálaráðið hevur lagt stóran dent á at útbúgva serlærarar, lesivegleiðarar, orðblindalærarar, og støddfrøðivegleiðarar, so at skúlin

betur kann møta tí einstaka næminginum.

– Tað er umráðandi, at tey, ið hava tað trupult, kunnu fáa ta hjálp, teimum tørvar, so tíðliga sum gjørligt og í nærumhvørvinum, sigur Bjørn.

Allir næmingar eru tó ikki bókligir, og fyri at gera tað lættari hjá teimum at læra og trívast, og tí heldur Bjørn, at tað hevur ómetaliga stóran týdning, at undirvísingin er fjølbroytt og tekur allar tættir við.

– Eg haldi tað verða neyðugt at inndraga tær handaligu og kreativu lærugreinarnar meira inn í undirvísingina, sigur Bjørn Kalsø og leggur afturat, at tað er ábyrgdin og skyldan hjá lærarunum at tillaga undirvísingina soleiðis, at hon er lagað til tann einstaka.